မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်

မောင်ရွှေရိုး

နိဒါန်း

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါက ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်၍ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များအတွက် ဆောင်ရွက်ကြမည့် ပါတီကိုယ်စားလှယ်များကို ပြည်သူ့ဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် နိုင်ငံတော်ကို စီမံအုပ်ချုပ်ကြရမည့်သူများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုသည် တရားမျှတပြီး လွတ်လပ်၍ မှန်ကန်မှု ရှိစေရန်အရေးကြီးပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီ၏ အသက်ခန္ဓာများဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံသားတိုင်း အလေးထားကြစေလိုပါသည်။ မိမိတို့ရရှိသည့် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးဖြင့် ဆန္ဒပြုရွေးချယ်လိုက်သည့် တန်ဖိုးမှာ မိမိနိုင်ငံတော်၏ ကံကြမ္မာဖြစ်ကြောင်း ဦးစွာတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ပြီး အစောပိုင်းကာလ

မြန်မာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှတို့သိမ်းပိုက်ပြီး အစောပိုင်းကာလကတည်းက ရွေးကောက်ပွဲများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ်က ၁၈၆၁ ခုနှစ် အိန္ဒိယကောင်စီဥပဒေများပါ ဥပဒေပြုခွင့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံကို ဒုတိယဘုရင်ခံအား အုပ်ချုပ်စေပြီး ဥပဒေပြုကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံရေးသမိုင်းတွင် ပထမဆုံး ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုကောင်စီရွေးကောက်ပွဲ (Legislative Council Election) ကို ပထမဆုံးစတင်ကျင်းပခဲ့ရာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ဆန္ဒမဲပေးနိုင်သည့်ဦးရေ ၁၇၆၇၂၂၇ ဦးအနက် ကန့်သတ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ကန့်ကွက်မှုများကြောင့် ၆ ဒသမ ၉၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ မဲပေးခဲ့ကြသည်။ ဥပဒေပြုကောင်စီကိုယ်စားလှယ်အတွက် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် ၁၀၀ လျှင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကျ ရွေးချယ်ခွင့်ရှိသော်လည်း မြန်မာတိုင်းရင်းသား ၃၀၀၀၀ လျှင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှုန်းသာ ရွေးချယ်ခွင့်ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ အလားတူ အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဝန်ကြီး လေးနေရာတွင်လည်း နှစ်ဦးကို အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံက တိုက်ရိုက်ခန့်ပြီး ကျန်နှစ်နေရာကို ဥပဒေပြုကောင်စီက ထောက်ခံသူနှစ်ဦးအား ဘုရင်ခံက လက်ခံသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၂၁ ဦးပါတီက နေရှင်နယ်လစ်ပါတီအမည်ဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ဂျေအေမောင်ကြီးအဖွဲ့က အင်ဒီပင်းဒင့်အမည်ဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးသွားသောအခါ အမတ် ၇၉ နေရာအတွက် နေရှင်နယ်လစ်ပါတီမှ ၂၈ နေရာ၊ အင်ဒီပင်းဒင့်ပါတီမှ နေရာ ၂၀ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် အဖွဲ့ဝင် ကိုးဦးပါဝင်ရာ ငါးဦးမှာ အစိုးရအရာရှိများဖြစ်၍ လေးဦးမှာ အရာရှိမဟုတ်သူများဖြစ်ကြသည်။ ဥပဒေပြုကောင်စီ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ဥပဒေပြုခွင့်ရရှိလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်(၁၉၄၇)၏ အောက်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းဝန်ရုံး၌ ကျင်းပစဉ်။

၁၉၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ၁၉၁၉ ခုနှစ် အိန္ဒိယနိုင်ငံ (စီရင်အုပ်ချုပ်မှု) ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို ရရှိခဲ့သည်။ ဒိုင်အာခီစနစ်တွင် "ပြည်နယ်ကိစ္စရပ်များ" ကို မြန်မာအစိုးရက တာဝန်ယူသည်။ ဘုရင်ခံသည် ဥပဒေပြုကောင်စီက ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ဝန်ကြီးနှစ်ဦး၏ အကြံပေးချက်အရ အုပ်ချုပ်သည်။ ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၀၃ ဦးရှိရာ မြန်မာပြည်နယ်ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် ၇၉ ဦးကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော ၇၉ ဦးအနက် ၅၈ ဦးကို အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များ (General Constituencies) မှလည်းကောင်း၊ ကုန်သည်များနှင့် တက္ကသိုလ်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် အထူးမဲဆန္ဒနယ်များမှ ခြောက်ဦးကိုလည်းကောင်း၊ လူမျိုးအလိုက်ထားရှိသော မဲဆန္ဒနယ် ၁၅ နယ်တွင် အိန္ဒိယလူမျိုးတို့အတွက် ရှစ်နေရာ၊ ဥရောပတိုက်သားများအတွက် တစ်နေရာ၊ အင်္ဂလိပ် - အိန္ဒိယကပြားများအတွက် တစ်နေရာနှင့် ကရင်လူမျိုးအတွက် ငါးနေရာကို လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားခဲ့သည်။ ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များအပြင် လူမျိုးအလိုက် ရွေးချယ်ရန် မဲဆန္ဒနယ်များကို သတ်မှတ်ခြင်းသည် ဗြိတိသျှတို့၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ပုံစနစ်ကို ပီပြင်စွာ သရုပ်ပေါ်စေသည်။ အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များကိုလည်း မြို့မနှင့် ကျေးလက်မဲဆန္ဒနယ်များအဖြစ် ခွဲခြားခဲ့ပြန်သည်။ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများမှာ အသက် ၁၈ နှစ်အထက် ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် လူခွန် သို့မဟုတ် သဿမေဓ အခွန်ဆောင်သူဖြစ်ပြီး မြို့များတွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် အမြတ်ခွန် သို့မဟုတ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအပေါ် အနည်းဆုံးအခွန် လေးကျပ်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ရသည်။ ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို မြန်မာတို့ မကြိုက်ခဲ့သော်လည်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဟူသော အလေ့အကျင့်ကို မြန်မာလူမျိုးများအနေဖြင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနာ ကရက်ဒေါက်၏ရာထူးနေရာ၌ ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာ တာဝန်လွှဲပြောင်းရယူခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့၌ပင် ဒိုင်အာခီအစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကာ ဝန်ကြီးရာထူး လေးနေရာကို ခန့်အပ်ခဲ့ရာ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဆာဝီလျံကီ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဆာမောင်ခင်၊ ပညာရေးဝန်ကြီး နေရှင်နယ်လစ်ပါတီမှ အမ်အေမောင်ကြီးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီး အင်ဒီပင်းဒင့်ပါတီမှ ဂျေအေမောင်ကြီးတို့ကို ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၂၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ မဲပေးနိုင်သူဦးရေ ၁၈၂၃၂၄၇ ဦးအနက် ၁၆ ဒသမ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းမဲပေးခဲ့ကြပါသည်။ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သော ပါတီ လေးပါတီရှိပြီး ပြည်သူပြည်သားပါတီ (People's Party)၊ သရာဇပါတီ၊ ရွှေတောင်ကြားပါတီနှင့် ဟုမ္မရူးလိဂ်ပါတီ (Home Rule League) တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူပြည်သားပါတီ ၂၅ နေရာ၊ သရာဇပါတီ ကိုးနေရာ၊ ရွှေတောင်ကြားပါတီ နေရာ ၂၀ နှင့် ဟုမ္မရူးလိဂ်ပါတီ ၁၁ နေရာ အရွေးခံရပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဘုရင်ခံက တိုက်ရိုက်ခန့်အပ် ဝန်ကြီး နှစ်ပါးမှာ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဆာဝီလျံကီနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးမေအောင်တို့ဖြစ်ပြီး အင်အားကြီးပါတီတို့၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် ပညာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဘရင်နှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီး ဦးအရိမ်တို့ကို ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တတိယအကြိမ်မြောက် ဒိုင်အာခီ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူပြည်သားပါတီနှင့် ရွှေတောင်ကြားပါတီ စုစုပေါင်း နှစ်ပါတီယှဉ်ပြိုင်ကြပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူပြည်သားပါတီက အမတ် ၄၀ နေရာ ရွေးချယ်ခံရပြီး ရွှေတောင်ကြားပါတီက အမတ် ၁၂ နေရာသာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဘုရင်ခံ ဆာချားလ်အင်းနစ်၏ အလိုကျခန့်အပ်ရသော ဝန်ကြီးနှစ်နေရာမှာ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဆင်မြူရယ် ဒဂင်ဒရူးစမိုက်နှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဆာဂျေအေမောင်ကြီးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်ဝန်ကြီး နှစ်ဦးမှာ ပညာရေးဝန်ကြီး ဝတ်လုံဦးဘတင်နှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီး ဦးအရိမ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဒိုင်အာခီ ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် တွဲရေးအဖွဲ့များဖြစ်သော ဦးချစ်လှိုင် ဂျီစီဘီအေနှင့် ဒေါက်တာဘမော်ပါတီ၊ ခွဲရေးအဖွဲ့များဖြစ်သော အမ်အေမောင်ကြီး၏ ပြည်သူပြည်သားပါတီ စုစုပေါင်း သုံးပါတီတို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် တွဲရေးအဖွဲ့၊ ခွဲရေးအဖွဲ့၊ ကြားနေအဖွဲ့များ ပေါ်လာကြပြီး ယင်းရွေးကောက်ပွဲတွင် တွဲရေးဘက်မှ ၄၂ ဦး၊ ခွဲရေးဘက်မှ ၂၉ ဦး၊ ကြားနေ တစ်သီးပုဂ္ဂလအမတ် ကိုးဦးတို့ အရွေးခံခဲ့ကြပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး မစ္စတာကူးပါး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဆာမောင်ဘ၊ သစ်တောရေးဝန်ကြီး ဆာဂျေအေမောင်ကြီး၊ ပညာရေးဝန်ကြီး ဝတ်လုံတော်ရဦးကျော်ဒင်တို့အား ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ (စီရင်အုပ်ချုပ်မှု) အက်ဥပဒေ

၁၉၃၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ (စီရင်အုပ်ချုပ်မှု) အက်ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ပို၍ အာဏာရရှိလာသည်။ ဗြိတိသျှဘုရင်မင်းမြတ်ကို ကိုယ်စားပြုသော ဘုရင်ခံနှင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါဝင်သော ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တို့သည် ဥပဒေပြုခွင့်ရရှိလာကြသည်။ ယင်းအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ၉၁ ဌာနအုပ်ချုပ်ရေးဟုခေါ်တွင်သည့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်၏ အမတ်များကိုလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးများကိုလည်းကောင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခွင့် အထိုက်အလျောက်ပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည့် အလေ့အကျင့်ကို ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အထိုက်အလျောက်ရရှိခဲ့သည်။ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ရှိပါသည်။ အထက်လွှတ်တော် (Senate) နှင့် အောက်လွှတ်တော် (House Of Representative) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ အထက်လွှတ်တော်တွင် အမတ် ၃၆ ဦးပါဝင်ပြီး ထက်ဝက်ကို အစိုးရကခန့်အပ်၍ ထက်ဝက်ကို အောက်လွှတ်တော်၌ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပါသည်။ အောက်လွှတ်တော်အမတ်များထဲမှ အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုရွေးချယ်သည့်စနစ် (System Of Proportional Representation) ကျင့်သုံးပါသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ၉၁ ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးကာလ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် ဥပဒေပြုအောက်လွှတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ပါသည်။ အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များကို ကျေးလက်နှင့် မြို့မ မဲဆန္ဒနယ်များဟု

စာမျက်နှာ ၁၁သို့

❑ ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များအပြင် လူမျိုးအလိုက် ရွေးချယ်ရန် မဲဆန္ဒနယ်များကို သတ်မှတ်ခြင်းသည် ဗြိတိသျှတို့၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ပုံစနစ်ကို ပီပြင်စွာ သရုပ်ပေါ်စေသည်။ အထွေထွေမဲဆန္ဒနယ်များကိုလည်း မြို့မနှင့် ကျေးလက်မဲဆန္ဒနယ်များအဖြစ် ခွဲခြားခဲ့ပြန်သည်။ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများမှာ အသက် ၁၈ နှစ်အထက် ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် လူခွန် သို့မဟုတ် သဿမေဓအခွန်ဆောင်သူဖြစ်ပြီး မြို့များတွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် အမြတ်ခွန် သို့မဟုတ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအပေါ် အနည်းဆုံးအခွန် လေးကျပ်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ရသည်။ ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို မြန်မာတို့ မကြိုက်ခဲ့သော်လည်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဟူသော အလေ့အကျင့်ကို မြန်မာလူမျိုးများအနေဖြင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရရှိခဲ့သည်

စာမျက်နှာ ၁၀ မှ

ထပ်မံ ခွဲခြားထားသည်။ အိန္ဒိယလူမျိုး မဲဆန္ဒနယ်များအားလုံးသည် မြို့မမဲဆန္ဒနယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်–မြန်မာ ကပြားမဲဆန္ဒနယ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံးကို သတ်မှတ်သည်။ ဥရောပတိုက်သားများ မဲဆန္ဒနယ်အဖြစ်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံးကို သတ်မှတ်ပါသည်။ အထူးမဲဆန္ဒနယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်သော ကုန်သည်ကြီးများ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် တက္ကသိုလ်တို့အတွက်လည်း သီးခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိပါသည်။ မဲစာရင်းသီးခြားပြုစု၍ ယင်းမဲစာရင်း၌ ပါဝင်သူများက ယင်းမဲဆန္ဒနယ်များအတွက် ဆန္ဒမဲပေးရပါသည်။ ယင်းမဲစာရင်းတွင် ပါဝင်ရန် ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံနိုင်ငံသား သို့မဟုတ် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား မင်ဘာများပိုင် နယ်မြေလက်အောက်ခံ နိုင်ငံသားများဖြစ်ရမည့်အပြင် အသက် ၂၁ နှစ် ပြည့်သူများဖြစ်ရပါသည်။ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ သတ်မှတ်ရာ၌ အရည်အချင်းများတွင် အခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းပိုင်ရှင်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ကို တစ်ချိန်ကထည့်သွင်းခဲ့ကြောင်း၊ အမြတ်ခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အစိုးရဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားနေသူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် လူခွန် သို့မဟုတ် သဿမေဓခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း၊ ဒိစတြိတ်ကောင်စီ အခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ငါးကျပ်ထက်မနည်းသော မြေခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မြို့တွင်နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် ကျပ်တစ်ရာထက်မနည်း တန်ဖိုးရှိသော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်ခြင်း၊ မြို့တွင် နေထိုင်သူဖြစ်လျှင် မြူနီစီပယ်ခွန်ထမ်းဆောင်သူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် လေးကျပ်ထက်မနည်းသော အိမ်ငှားခရှိသည့် အိမ်တွင်နေထိုင်သူဖြစ်ခြင်း စသည့်အခွန်ပေးဆောင်မှု သို့မဟုတ် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကို အရည်အချင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အောက်လွှတ်တော်တွင် ပြည်သူတို့ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် ၁၃၂ ဦး ပါဝင်ပါသည်။ အောက်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်ဖြစ်ပါသည်။ အထက်လွှတ်တော်တွင် လွှတ်တော်အမတ် ၃၆ ဦး ပါဝင်ပြီး အထက်လွှတ်တော်၏သက်တမ်းမှာ ခုနစ်နှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ရ ခုနစ်ပါတီတွင် ငါးပွင့်ဆိုင်ပါတီမှ ၄၆ ဦး၊ ဆင်းရဲသားဝံသာနု (ဓားမ) ပါတီမှ ၁၆ ဦး၊ ဦးချစ်လှိုင် ဂျီစီဘီအေပါတီမှ ၁၂ ဦး၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းပါတီမှ သုံးဦး၊ ဖေဘီယန်ပါတီမှ တစ်ဦး၊ ရွှေတောင်ကြားပါတီမှ နှစ်ဦး၊ သက်ပန်းဂျီစီဘီအေ ပါတီမှ တစ်ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ၁၇ ဦးတို့ အနိုင်ရရှိကြပါသည်။ ငါးပွင့်ဆိုင်ပါတီတွင် ဦးဘဘေ၏ ပြည်သူပြည်သားပါတီ၊ ရွှေကျင် ဦးပု၏ လွတ်လပ်ရေးပါတီ၊ အမ်အေမောင်ကြီးအဖွဲ့၊ မန္တလေးဗဟိုစည် ဦးဘဦးတို့အဖွဲ့၊ ရတနာပုံ အသင်းချုပ်ကြီးတို့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားရာ ငါးပွင့်ဆိုင်ပါတီသည် အမတ်အများဆုံးအနိုင်ရရှိသော်လည်း အမှန်တကယ် အစိုးရဖွဲ့သောအခါ နန်းရင်းဝန်၊ ဝန်ကြီးနှင့် အမတ်နေရာများအပေါ် အဝေမတည့်ဖြစ်ရကာ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့ရပါသည်။ ၉၁ ဌာနကျင့်သုံးနေစဉ် ၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၅ ခုနှစ်အတွင်း ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

စစ်ပြီးခေတ်မြန်မာနိုင်ငံ

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအတွက် ပင်လုံစာချုပ်ပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများပါ ကိုယ်စားပြုပါဝင်သည့် အောင်ဆန်း – အက်တလီသဘောတူညီချက်နှင့်အညီ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ

❝ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဖဆပလခေတ် (၁၉၄၈-၁၉၆၂) တွင် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ သုံးကြိမ်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၃ တွင် "ဤအခြေခံဥပဒေအရ ကျင်းပသော ပထမအမတ် ရွေးကောက်ပွဲကို ဤအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ ၁၈ လအတွင်း ကျင်းပရမည်" ဟု ဖော်ပြပါရှိသော်လည်း လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ပထမအကြိမ် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အား ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၂၊ ၁၃ ရက်နေ့မှ ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအထိ အသုတ်လိုက်ခွဲ၍ ကျင်းပခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၂ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည် ❞

(စီရင်အုပ်ချုပ်မှု) အက်ဥပဒေပါ ရွေးကောက်ပွဲယန္တရားများကို အသုံးပြု၍ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည်။ အခြေခံအချက်များကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်း၍ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အဖွဲ့ဝင် ၇၅ ဦးထက်မနည်း ပါဝင်သော အခြေခံဥပဒေကော်မတီကို တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဘုရင်ခံကောင်စီ၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးပြီးနောက် ဝင်ရောက်တာဝန်ယူသူ ဦးနုနှင့်အဖွဲ့သည် လန်ဒန်မြို့သို့ သွားရောက်၍ နု-အက်တလီစာချုပ်ဟု အမည်တွင်သည့်စာချုပ်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ ယင်းစာချုပ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံအား လုံးဝလွတ်လပ်၍ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် စစ်ပြီးခေတ် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမှု

စစ်ပြီးခေတ်ရွေးကောက်ပွဲများကို မူလက ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီး တစ်ဦးခန့်ထားပြီး ယင်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် ရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှစတင်ခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီးများမှာ ဦးကာစီ၊ ဦးလှရိုန်၊ ဦးကျော်၊ ဦးလှိုင်ဘွား၊ ဦးစံညွှန့်၊ ဦးဘဌေး၊ ဦးအုန်းဖေ တို့ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၁–၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲများကို ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီးချုပ်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီးများက အဖွဲ့ဖြင့် တာဝန်ယူစုပေါင်းဆောင်ရွက်လာသည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သတိုးသီရိဓမ္မဦးတင်က ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ရွေးကောက်ပွဲမင်းကြီးများအဖြစ် သတိုးမဟာသရေစည်သူ ဦးချန်ထွန်းအောင်နှင့် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးအုန်းဖေတို့ ဆောင်ရွက်သော ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏သက်တမ်းမှာ တစ်နှစ်ခန့်သာ ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ခန့်ထားသောကော်မရှင်ကို တော်လှန်ရေးကောင်စီက ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ ဖျက်သိမ်းခဲ့ကာ အဖွဲ့ဝင် သုံးဦးတို့၏ အလုပ်ဝတ္တရားများကိုလည်း ယင်းနေ့မှစ၍ ရပ်စဲခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများဖြစ်သော ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ)၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ကရင်အမျိုးသားသမဂ္ဂတို့သာမက တစ်သီးပုဂ္ဂလများပါ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နေရာ ၂၅၅ နေရာအနက် လူမျိုးစု ၅၅ နေရာကို ချန်လှပ်ပြီး ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြပါသည်။ ယင်းရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများနှင့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ကြိုတင်အမည်စာရင်းသတ်မှတ်ပေးသည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရပါသည်။

ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ) က ၁၇၂ နေရာ၊ ကရင်တိုင်းရင်းသား ၂၄ နေရာ၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခုနစ်နေရာ၊ အင်္ဂလိပ် – ဗမာကပြား လေးနေရာနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ သုံးနေရာ အသီးသီးအနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် – ဗမာကပြားလေးနေရာနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ သုံးနေရာမှလွဲ၍ ကျန်အမတ်များအားလုံး ဖဆပလနှင့် ပူးပေါင်းခဲ့ရာ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ) က ၂၅၅ နေရာအနက် ၂၄၃ နေရာရရှိရာ ၉၅ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် ရွေးကောက်ပွဲများ

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဖဆပလခေတ် (၁၉၄၈–၁၉၆၂) တွင် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ သုံးကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၃ တွင် "ဤအခြေခံဥပဒေအရ ကျင်းပသော ပထမအမတ် ရွေးကောက်ပွဲကို ဤအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ ၁၈ လအတွင်း ကျင်းပရမည်" ဟု ဖော်ပြပါရှိသော်လည်း လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် **ပထမအကြိမ် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ** အား ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၂၊ ၁၃ ရက်နေ့မှ ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအထိ အသုတ်လိုက်ခွဲ၍ ကျင်းပခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၂ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် နေရာ ၁၈၀၊ ဗမာပြည်အလုပ်သမားလယ်သမားပါတီ ခြောက်နေရာ၊ ပြည်သူ့ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ပေါင်းစုံ ၁၄ နေရာ၊ ရခိုင်အမျိုးသားအဖွဲ့ ကိုးနေရာ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလရခိုင်မွတ်စလင်များ လေးနေရာ၊ ကရင်အမျိုးသားကွန်ဂရက် သုံးနေရာ၊ ချင်းနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ ငါးနေရာ၊ အခြားတစ်သီးပုဂ္ဂလများ ရှစ်နေရာတို့ အမတ်များ ရွေးချယ်ခံရပါသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ၉၅ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အား ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့မှ ဇွန်လအထိ ကျင်းပခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၉ ပါတီ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ၁၄၄ နေရာရရှိခဲ့ပြီး ဆန္ဒမဲပေါင်း ၁၇၄၃၈၀၆ မဲဖြင့် မဲပေးမှုရာခိုင်နှုန်းမှာ ၄၇ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု (ပမညတ) အမတ် ၄၆ နေရာ ရွေးချယ်ခံရပြီး ဆန္ဒမဲပေါင်း ၁၁၃၉၂၀၆ မဲဖြင့် မဲပေးမှုရာခိုင်နှုန်းမှာ ၄၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလကသာ အနိုင်ရရှိသော်လည်း ၁၉၅၈ ခုနှစ် မေလတွင် ဦးနု၊ သခင်တင်တို့ ခေါင်းဆောင်သော သန့်ရှင်းဖဆပလအုပ်စုနှင့် ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဦးဗဆွေတို့ ခေါင်းဆောင်သော တည်မြဲဖဆပလ အုပ်စုဟူ၍ ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့ပါသည်။ အနိုင်ရရှိသော ဦးနုခေါင်းဆောင်သည့် အစိုးရအသစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

တတိယအကြိမ် ပါလီမန်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပမီ ၁၉၅၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၂၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးသမားများကြား အာဏာလွန်ဆွဲပွဲများ ပြင်းထန်လာသော အခြေအနေများကြောင့် ပြည်တွင်းအခြေအနေအရပ်ရပ် မတည်ငြိမ်မှုများ ဖြစ်လာသဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ခေါင်းဆောင်သော အိမ်စောင့်အစိုးရထံ နိုင်ငံတော်အာဏာကို လွှဲပြောင်းပေးခဲ့၍ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ပါလီမန်အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲသည် တတိယအကြိမ် ပါလီမန်အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၃၃ ပါတီနှင့် အဖွဲ့အမည်မပါသော တစ်သီးပုဂ္ဂလများလည်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြကာ ပြည်သူ့လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ် နေရာ ၂၅၀ အနက် သန့်ရှင်းဖဆပလ ၂၀၃ နေရာ၊ တည်မြဲ ဖဆပလ ၃၉ နေရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစု (ပမညတ) တစ်နေရာ အမတ်များ ရွေးချယ်ခံရပါသည်။ အနိုင်ရရှိသော သန့်ရှင်းဖဆပလသည် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ညီလာခံကျင်းပ၍ ပြည်ထောင်စုပါတီ (ပထစ)ဟူ၍ ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် အနိုင်ရရှိသော ပြည်ထောင်စုပါတီ (ပထစ) ကို အိမ်စောင့်အစိုးရဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် အာဏာပြန်လည်လွှဲပြောင်းရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ တာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီ ရွေးကောက်ပွဲများ

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ (၁၉၆၀–၁၉၆၂) လက်ထက်တွင် ရခိုင်နှင့် မွန်ပြည်နယ်ပေးရေး ပြဿနာများ သာမက ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာပြုလုပ်သည့် ကိစ္စများအပြင် ဖက်ဒရယ်မူ ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာပြီး နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ယိမ်းယိုင်ယိုယွင်းလာသော အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ခေါင်းဆောင်သော တပ်မတော်က ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် အာဏာသိမ်းယူပြီး တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရဖွဲ့စည်းခဲ့ကာ မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပါလီမန်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရာ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ် အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့မှစ၍ တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရယူခဲ့ပြီးနောက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအသစ် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန်ရှိနေသည့်အတွက် ၁၉၇၃ ခုနှစ်အထိ ရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ပါ။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့မှ ၃၁ ရက်နေ့အတွင်း ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲကို နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲ ကျင်းပရေး ကော်မရှင်ဥပဒေအရ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးရနှင့် အဖွဲ့ဝင် ၂၆ ဦး စုစုပေါင်း ၂၇ ဦး ပါဝင်သော ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မရှင်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက်အမှတ် (၁၀၇) ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးနောက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ပုံမှန်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲများကို လေးကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်

မောင်ရွှေရိုး

(ယမန်နေ့မှအဆက်)

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မရှင်

၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် စတုတ္ထအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အရေးပေါ် အစည်းအဝေးက တစ်ပါတီစနစ်နှင့် ပါတီစုံစနစ် အနက် မည်သည့်စနစ်ကို လိုလားကြောင်း ပြည်သူ့ ဆန္ဒခံယူပွဲ မကျင်းပတော့ဘဲ ပါတီစုံစနစ်ဖြင့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို သုံးလအတွင်း ကျင်းပ ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဦးဘဘော၊ အငြိမ်းစားဘဏ္ဍာ တော်မင်းကြီး အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် လေးဦးဖြင့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနှင့် စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း နည်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနှင့်အညီ နောက်ဆုံးမှတ်ပုံတင် ခွင့် ပြုထားသောနေ့ရက်အဖြစ် ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့အထိ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့ သည့် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်းမှာ ၂၃၅ ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ကော်မရှင်၏စိစစ်ချက်အရ တောတွင်းကွန်မြူနစ် များမှ ထူထောင်သည့်ပါတီများ NCGUB နှင့် ယှဉ်ပြိုင်အစိုးရအဖွဲ့များ၊ ပြည်ပြေးများ၊ နိုင်ငံတော် ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိမိသဘောအလျောက် ပယ်ဖျက်ခဲ့ရသည့်ပါတီများ စုစုပေါင်း ၁၄၂ ပါတီ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသဖြင့် ၉၃ ပါတီ သာ ကျန်ရှိခဲ့သည်။ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီအဖွဲ့အစည်း ၉၃ ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၂၂၀၉ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ၈၇ ဦးတို့ အပါအဝင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း စုစုပေါင်း ၂၂၉၆ ဦးတို့ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းရွေးကောက်ပွဲ တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၇ ပါတီမှ ၄၇၉ ဦးနှင့် တစ်သီး ပုဂ္ဂလခြောက်ဦး စုစုပေါင်း ၄၈၅ ဦးတို့ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။

နိုင်ငံတော်တွင် ရေရှည်အကျိုးရှိပြီး ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတစ်ရပ် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် အတွက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး ရေးကောင်စီသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှစ၍ အမျိုးသား ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့် နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိသည့် NLD ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်အမတ်များ အမျိုးသားညီလာခံမှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည့်အတွက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည် လည်း ပျက်ပြယ်သွားခဲ့ရသည်။ အမျိုးသား ညီလာခံ က ချမှတ်ပေးခဲ့သည့်အခြေခံမူများ၊ အသေးစိတ် အခြေခံမူများနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲခဲ့ကြ သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို အတည်ပြုနိုင် ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက်အမှတ် (၃/၂၀၀၈) ဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်တိုး အပါအဝင်အဖွဲ့ဝင် ၄၅ ဦး ပါဝင်သော ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပရေး ကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို သက္ကရာဇ် ၁၃၇၀ ပြည့်နှစ် ကဆုန် လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် (ခရစ်နှစ် ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ ၂၉ ရက်) နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ပြီး အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းစိုး အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် ၁၇ ဦးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ရာ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၃၂၅ ဦး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၁၆၈ ဦး၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၆၆၁ ဦး စုစုပေါင်း ၁၁၅၄ ဦး ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ လွှတ်တော်အသီးသီး အနက် နိုင်ငံရေးပါတီ ၃၇ ပါတီမှ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၂၉၈၇ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ၈၂ ဦး စုစုပေါင်း ၃၀၆၉ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၂ ပါတီနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ခြောက်ဦး တို့ အရွေးခံရပါသည်။ လွှတ်တော်သုံးရပ်ပေါင်းတွင် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ ၈၈၂ ဦး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီမှ ၆၄ ဦး၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ၅၇ ဦး၊ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအင်အားစုပါတီမှ ၁၆ ဦး၊ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများတိုးတက်ရေးပါတီမှ ၃၅ ဦး နှင့် ကျန် ၁၇ ပါတီမှ ၉၄ ဦး ရွေးချယ်ခံရပါသည်။ ပထမအကြိမ်လွှတ်တော်သက်တမ်းကိုပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်ကာ အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်အေး အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။ ကော်မရှင် သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခဲ့ရာ ပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ (င) တွင် ပါတီဝင် အဖြစ်စည်းရုံးရာ၌ **“ထောင်ဒဏ်ကျခံနေသူမဟုတ် ခြင်း”** ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ပယ်ဖျက်ခဲ့၍ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေသူများကိုလည်း ပါတီဝင်အဖြစ် စည်းရုံးနိုင်သဖြင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေအရ ပျက်ပြယ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ များမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ရာ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့် အမျိုးသားဒီမို ကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီ စုစုပေါင်း သုံးပါတီတို့ အရွေးခံရပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD ပါတီအမတ်များ လွှတ်တော်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၁ ပါတီ ကိုယ်စားပြု ၅၇၈၂ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ၃၁၀ ဦးအနက် နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၂ ပါတီ ကိုယ်စားပြု ၁၁၄၅ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ငါးဦး အရွေးခံရသည်။ လွှတ်တော် သုံးရပ်ပေါင်းတွင် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီသည် ၁၁၇ ဦး၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ၈၈၆ ဦး၊ ရှမ်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီသည် ၄၀၊ ရခိုင်အမျိုးသားပါတီသည် ၄၅ ဦး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီသည် တစ်ဦးနှင့် ကျန် ၁၇ ပါတီသည် ၅၆ ဦး ရွေးချယ်ခံရပါသည်။ NLD ပါတီ ဦးဆောင်၍ အစိုးရဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရသမ္မတ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး အစိုးရအဖွဲ့ကို သူက ဦးဆောင်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှသိန်း အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် ၁၃ ဦးကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။ **၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲ**များ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး **၂၀၂၀ ပြည့် နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ**ကို နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၁၅ မြို့နယ်၌ ကျင်းပဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် မဲမသမာမှု၊ တရားမဲ့ပြုကျင့်မှုများ

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကို နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၁၅ မြို့နယ်၌ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၁ ပါတီလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ပေါင်း ၅၃၇၉ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ၂၆၀ စုစုပေါင်း ၅၆၃၉ ဦးတို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက် ပွဲသည် မဲမသမာမှု၊ တရားမဲ့ပြုကျင့်မှုများ ဖြစ်ပွား ခဲ့ရသည့်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ ပျက်ပြယ် ခဲ့ရသည်။ မဲမသမာမှုဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာ ကြည့်ရာ အဓိကအချက် (၃) ချက်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပထမအချက်မှာ မဲစာရင်းများ ဖောင်းပွခြင်း၊ ဥပဒေ နှင့်မညီသူများ မဲစာရင်းတွင်ပါဝင်နေခြင်း၊ ဒုတိယ အချက်မှာ မဲလက်မှတ်များ ပိုမိုရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေခြင်း၊ တတိယအချက်မှာ မဲစာရင်းအပိုများ၊ မဲလက်မှတ် အပိုများဖြင့် ဥပဒေနှင့်မညီသော မဲပေးမှုများကို ပြုလုပ်ခြင်း၊ ရပ်ကွက်ကျေးရွာများတွင် ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သော ကြိုတင်မဲများ ကောက်ခံခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခဲ့သည့် မြို့နယ် အားလုံးတွင် မဲမသမာမှုများ တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်ပွား ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သာမန် မဲစာရင်းမှားယွင်းမှု မျိုးမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းအချို့၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ကြိုတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသည်။ မဲစာရင်းများတွင် ဥပဒေနှင့်မညီညွတ် သောသူများ ၁၁ ဒသမ ၃ သန်းအထိ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းတွင် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး လက်မှတ် (မှတ်ပုံတင်) မရှိသူ ၄ ဒသမ ၈၆ သန်း ပါဝင်ခဲ့ခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင် များအတွက် များစွာနစ်နာဆုံးရှုံးမှုဖြစ်သည်။ မဲစာရင်းတွင် နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊ ငါးကြိမ်အထိ ပါဝင်နေသူများ၊ ၁၈ နှစ် မပြည့်သူများနှင့် သေဆုံး သူများ ၆ ဒသမ ၄၄ သန်းဖြစ်သည်။ မဲပေးရန်အတွက် မဲလက်မှတ်များ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေမှုမှာ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ဆန္ဒမဲလက်မှတ် ၄၃ သန်းဖြစ်သည်။ မဲလက်မှတ်ရိုက်နှိပ်မှုများကို ထုတ်ပြန်ကြေညာ ပေးရန် ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ အဖွဲ့၊ သတင်းမီဒီယာများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများက တောင်းဆိုခဲ့ကြသော်လည်း ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ ဆန္ဒမဲ ပေးခဲ့သည့်မဲလက်မှတ်များမှာ ၂၆ ဒသမ ၆၅ သန်း ဖြစ်သဖြင့် ၁၆ ဒသမ ၃၅ သန်းခန့် အပိုတွေ့ရှိရ သည်။ မဲလက်မှတ်မြောက်မြားစွာ အပိုရိုက်နှိပ်ပြီး မဲစာရင်းတွင် ပို၍ပါဝင်နေသူများနှင့် ဥပဒေမဲ့ မဲပေးမှုများကို ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာများအတွင်း ကြိုတင်မဲများဖြင့် မဲပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မဲစာရင်းများကို စစ်ဆေးသည့်အခါတွင် မဲရုံများ၌ မဲလက်မှတ်များ ပိုနေသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် မဲလက်မှတ်အပို ၄ ဒသမ ၃ သိန်းထိရှိခဲ့သည်။ မဲပေးရာတွင် နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်အစား စလစ်စာရွက်(Voter Slip) ဖြင့် မဲပေးခွင့်ပြုရန် ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ညွှန်ကြားဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် မဲမသမာမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် တိုင်း/ ခရိုင်/ မြို့နယ်/ ရပ်ကွက် ကျေးရွာအုပ်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းရာတွင် အာဏာရပါတီ၏ ဝန်ကြီးချုပ်များက အဆိုပြုသော သူများနှင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းအဖွဲ့များနှင့် NLD ပါတီ အောင်နိုင်ရေးအဖွဲ့များသည် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာများ တွင် ကြိုတင်မဲများကို လိုက်လံကောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအကြိုကာလ မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင် လည်း ကိုဗစ်ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ ချိုးဖောက်၍ လူအုပ်စုဖြင့် ကမ်ပိန်း (Campaign) များပြုလုပ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ဆိုရှယ် မီဒီယာ ဖြစ်သည့် Facebook တွင် အခြားပါတီများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ကန့်သတ်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အထူးရန်ပုံငွေမှ ကျပ် ၆၄၂၆ သန်း သုံးစွဲခဲ့သည်။

> ❖ **နိုင်ငံတော်တွင် ရေရှည်အကျိုးရှိပြီး ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတစ်ရပ် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့်အတွက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှစ၍ အမျိုးသားညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိသည့် NLD ပါတီ ကိုယ်စားလှယ် အမတ်များ အမျိုးသားညီလာခံမှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည့်အတွက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည်လည်း ပျက်ပြယ်သွားခဲ့ရသည်။ အမျိုးသားညီလာခံက ချမှတ်ပေးခဲ့သည့်အခြေခံမူများ၊ အသေးစိတ် အခြေခံမူ များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်**

စာမျက်နှာ ၁၇ သို့

ပြည်မြို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွယ်တော် မြို့တွင်းလှည့်လည်အပူဇော်ခံပွဲ အောင်ပွဲအထိမ်းအမှတ် မီးပုံးပျံပွဲတော်ကျင်းပ

ပြည် နိုဝင်ဘာ ၂၆

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး လေးဆူ ဓာတ်ပျော် ရွှေဆံတော်စေတီတော်မြတ်ကြီးရှိ ဗုဒ္ဓမြတ်စွယ်တော် မြို့တွင်း လှည့်လည်အပူဇော်ခံပွဲ ကျင်းပမှု အောင်ပွဲအထိမ်းအမှတ် မီးပုံးပျံပွဲတော်ကို မြို့နယ်အားကစားကွင်း အတွင်း၌ နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်က ကျင်းပသည်။

မီးပုံးပျံပွဲတော်တွင် ယိမ်းအကအလှနှင့် ရိုးရာရှမ်းအိုးစည်အဖွဲ့တို့၏ ကပြဖျော်ဖြေမှုများဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာ ဆင်နွှဲကြကာ ဖျော်ဖြေရေးအဖွဲ့များကို တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများက ဂုဏ်ပြုဆုငွေများ ချီးမြှင့်ကြပြီး ပွဲတော်လာရောက်ဆင်နွှဲသူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ မီးပုံးပျံများ လွှတ်တင်နေမှုကို ကြည့်ရှု အားပေးခဲ့ကြောင်းနှင့် အောင်ပွဲအထိမ်းအမှတ် မီးပုံးပျံပွဲတော်ကို နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်အထိ သုံးရက်တိုင် ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကိုဆက်
(ပြန်/ဆက်)

ညောင်ဦးမြို့နယ်အတွင်း အခမဲ့ မျက်စိခွဲစိတ်ကုသနှင့် ပါဝါမျက်မှန် ၃၀၀ ကျော် ထောက်ပံ့

ညောင်ဦး နိုဝင်ဘာ ၂၆

မြန်မာနိုင်ငံတောင်တက်အသင်းအဖွဲ့ချုပ်က ညောင်ဦးမြို့နယ်အတွင်း နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်က မျက်စိအမြင်အာရုံ ချို့တဲ့သူများကို မျက်စိခွဲစိတ်ကုသပေးခြင်းနှင့် ပါဝါမျက်မှန် အခုရေ ၃၀၀ ကျော် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ကြောင်း သိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတောင်တက်အသင်းအဖွဲ့ချုပ် ဦးဆောင်သော စေတနာအလှူရှင်များအဖွဲ့က ညောင်ဦးမြို့နယ် ထီးပုကျေးရွာအုပ်စုနှင့် အနီးဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှ မျက်စိဝေဒနာရှင် ဒေသခံပြည်သူ ၁၈ ဦးအား ပုဂံမြို့ ရတနာဘုံစံတောရမဇ္ဈိမရိပ်သာကျောင်းတိုက် နာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသာဂရဦးစီး ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ရတနာပန်းတော် ကုသိုလ်ပြုဆေးခန်းတွင် အခမဲ့ ခွဲစိတ်ကုသပေးခြင်း၊ ခွဲစိတ်ရန်မလိုသေးသော ဒေသခံပြည်သူများအတွက် ပါဝါမျက်မှန် အခုရေ ၃၀၀ ကျော်အား ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း ပုဂံမြို့ ရတနာဘုံစံတောရမဇ္ဈိမရိပ်သာကျောင်းတိုက် နာယကဆရာတော်ထံမှ သိရသည်။

ရဲဝင်းနိုင်
(ညောင်ဦး)

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

❑ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော မဲစာရင်းကြီးမားစွာမှားယွင်းမှုနှင့် အခြားသော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပြဿနာများအား တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်က ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိဘဲ လွှတ်တော်အသီးသီးအားခေါ်ယူခြင်းနှင့် အစိုးရဖွဲ့ရန် ကြိုးစားခြင်းတို့သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ယာယီသမ္မတ ဦးမြင့်ဆွေက အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီအားခေါ်ယူပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) ခုနှစ် ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ယင်းနောက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၈၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံသို့ လွှဲအပ်တာဝန်ပေးခဲ့ရပါသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းကာ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ရပ်ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်

မော်တော်ကားအစီးရေ ၂၂၀၊ ဆိုင်ကယ် ၃၂ စီး၊ လူဦးရေ ၇၆၀ ခန့်ဖြင့် ကိုဗစ်ကာလအတွင်း ကားကမ်ပိန်း (Car Campaign) များ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့်တို့မှ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်အားပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ NLD ပါတီကို မထောက်ခံသဖြင့် ယင်းတို့ မဲမရရှိနိုင်သည့် တိုင်းရင်းသားဒေသများ၏ မဲဆန္ဒနယ်များကို ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း မပြုဘဲဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် IDEA နှင့် IFES တို့သည် လွတ်လပ်၍တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများဖြစ်စေရန်အတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သော်လည်း ကြီးမားသော မဲစာရင်းမှားယွင်းမှုများနှင့် မဲလက်မှတ်များ မြောက်မြားစွာ အပိုရိုက်နှိပ်မှုများကို ထောက်ပြပြောဆိုခြင်း၊ တားမြစ်ခြင်းမပြုသည့်အပြင် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် နည်းပေးလမ်းပြပြု၍ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာများအထိ မဲမသမာမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲမသမာမှုဖြစ်ရခြင်း၏အဓိက အချက်ဖြစ်သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ မဲစာရင်းတွင် ပါဝင်မဲပေးနိုင်ရေးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေပြင်ဆင်ရန် အကြံပြုခဲ့သည်။ IDEA နှင့် IFES တို့မှ အကြံပြုချက် ၃၅၃ ချက်ကို ယခင်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ရယူပြီး မဲမသမာမှုများကို ကြိုတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ယခင်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း ၂၄ ခုနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယင်းအဖွဲ့အစည်းများက နိုင်ငံရေး ပါတီအချို့အား ထောက်ပံ့နေခြင်းကို ဥပဒေနှင့်မညီ ညွှတ်သဖြင့် တားမြစ်ရန် တာဝန်ရှိသော်လည်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုခဲ့သည့်အပြင် မဲမသမာမှု များအတွက် ပူးပေါင်းစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြကြောင်း မဲမသမာမှု၊ တရားမဲ့ပြုကျင့်မှုများအပေါ် စုံစမ်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်စာအုပ်တွင် လေ့လာတွေ့ရှိရ ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ အမှားအယွင်းကြီးမားစွာဖြင့် ဥပဒေမဲ့ဆောင်ရွက်မှုများကို လျစ်လျူရှုခဲ့လျှင် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ဖော်ဆောင်ရေးအတွက် များစွာသော အခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များနှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မည့် NLD ပါတီ အစိုးရအဖွဲ့သည် ယခင် ငါးနှစ်တာကာလ နိုင်ငံတော်ကို တာဝန်ယူခဲ့စဉ်က ဝန်ကြီးဌာနများတွင် နိုင်ငံတကာအကြံပေးများဖြစ်သည့် ဂျိုးဖစ်ရှာ၊ ကိုဖီအာနန်၊ ရှောင်တနယ်တို့ အပါအဝင် နိုင်ငံခြားသား ၉၀ ကျော်ကို ခန့်အပ်ခဲ့ပြီး ငွေကျပ် ၂၅ ဘီလီယံခန့်အထိ သုံးစွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သာဓကများလည်းရှိခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲမသမာမှုများကိုလည်း နိုင်ငံခြားအကြံပေးများ၏ အကြံပြုချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ယခင်ထက်ဆိုးရွားသည့် တစ်ပါတီအာဏာရှင်နိုင်ငံပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီအစိုးရမျိုးဖြင့် ကြုံတွေ့ကြရမည်ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော မဲစာရင်းကြီးမားစွာမှားယွင်းမှုနှင့် အခြားသော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပြဿနာများအား တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်က ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိဘဲ လွှတ်တော်အသီးသီးအားခေါ်ယူခြင်းနှင့် အစိုးရဖွဲ့ရန် ကြိုးစားခြင်းတို့သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ယာယီသမ္မတဦးမြင့်ဆွေက အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီအားခေါ်ယူပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) ခုနှစ် ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ယင်းနောက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁၈၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံသို့ လွှဲအပ်တာဝန်ပေးခဲ့ရပါသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီကိုဖွဲ့စည်းကာ **နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ရပ်ကို** ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

နိဂုံး

နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များအရ ဒီမိုကရေစီနှင့်ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အခြေခံသော ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များကိုလည်း ပြန်လည်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ တစ်မဲသာအနိုင်ရသည့် FPTP စနစ်ကြောင့် ဒီမိုကရေစီအစိုးရသက်တမ်း နှစ်ခုအတွင်း အနိုင်ရပါတီများက လွှတ်တော်များအတွင်း မဲခွဲဆောင်ရွက်ရာတွင် အနိုင်ပြုကျင့်မှု ဖြစ်စဉ်များလည်းရှိခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားဒေသများဖြစ်သည့် မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြစ်ကူးတံတားကိစ္စ၊ ကယားပြည်နယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကိစ္စတို့ကို မျက်ကွယ်ပြုခဲ့ခြင်းမျိုးလည်း ရှိခဲ့သည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲစနစ်ကြောင့် တိုင်းရင်းသားပါတီငယ်များ နစ်နာမှုများရှိခဲ့သည်ကိုလည်း ဂရုပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၃၅ ခုနှစ် စီရင်အုပ်ချုပ်မှုအက်ဥပဒေအရ အောက်လွှတ်တော်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရာတွင် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PR) ကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက် မြန်မာအမတ်များ လွှတ်တော်တွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည့် သာဓကများရှိခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PR) ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများမှာ ယင်းတို့ကို ထောက်ခံသော လူထု၏ဆန္ဒမဲများဖြင့် လွှတ်တော်အတွင်း ဥပဒေပြုရေး၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များတွင် ထိုက်သင့်သလောက် ပါဝင်ခွင့်ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများတွင် “နိုင်ငံတော်သည် စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေးအတွက်” မူချမှတ်ထားပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများသည်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀၅ (က) အရ စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသည့် ရွေးကောက်ပွဲများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ကျင်းပဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက်လည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် မဲမသမာမှုဖြစ်စဉ်များအပေါ် သင်ခန်းစာရယူ၍ အနာဂတ်နိုင်ငံတော်အတွက် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသောရွေးကောက်ပွဲများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါကြောင်း ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ။

ရည်ညွှန်းချက်

၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်)
၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သောရွေးကောက်ပွဲများ၏အမိုင်းအကျဉ်း
၃။ နိုင်ငံရေးနှင့်နိုင်ငံရေးပါတီများ
၄။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မဲမသမာမှုတရားမဲ့ပြုကျင့်မှုများအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်
၅။ ၁၉၅၈-၁၉၆၂ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ဒုတိယတွဲ
၆။ မြန်မာနိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်အကျဉ်း